

Dosarul nr. 2ra-2103/19

Instanța de fond: Judecătoria Edineț, sediul Briceni – A. Andronache

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – A. Gheorghieș, A. Toderaș, E. Bejenaru

ÎNCHEIERE

13 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Trio Promgaz”, reprezentată de avocatul Eugeniu Bujoreanu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Trio Promgaz” împotriva lui Albert Burdujan, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Kabion Medical” privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din data de 28 mai 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a admis apelul declarat de către Albert Burdujan, reprezentat de avocatul Vasile Josan, s-a casat hotărârea Judecătoria Edineț, sediul Briceni din 08 octombrie 2018 și hotărârea suplimentară a Judecătoria Edineț, sediul Briceni din 05 decembrie 2018 cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată,

constată:

La 17 noiembrie 2017 Societatea cu Răspundere Limitată „Trio Promgaz” (în continuare SRL „Trio Promgaz”), reprezentată de avocatul Natalia Covaliov, a depus cerere de chemare în judecată, completată ulterior, împotriva lui Albert Burdujan, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Kabion Medical” (în continuare SRL „Kabion Medical”), prin care a solicitat încasarea datoriei în sumă de 3 193,6 euro, dobânzii de întârziere în sumă de 1 888,38 euro și cheltuielilor de judecată. (f.d. 1-2, 135, vol.I)

În motivarea cererii de chemare în judecată societatea reclamantă a indicat că la 18 septembrie 2014 între SRL „Trio Promgaz”, în calitate de „împrumutător”, în persoana directorului Burdujan Albert și SRL „Kabion Medical”, în calitate de „împrumutat”, în persoana directorului Burdujan Albert, a fost încheiat contractul de

împrumut nr. 66, conform căruia împrumutătorul a transmis împrumutatului mijloacele bănești în sumă de 400 000 lei (patru sute mii). Conform pct. 1.2. din contract s-a stabilit termenul de rambursare a datoriei - 28 octombrie 2014.

SRL „Trio Promgaz” a menționat că prin anexa nr. 1 la contract părțile au stipulat că suma de 3 193,60 euro este constituită din: 678,67 euro diferența cursului valutar la data transferului împrumutului împrumutatului și data restituirii împrumutului, 1 804,93 euro dobândă, penalitate și 710 euro cheltuieli de transport.

Albert Burdujan prin recipisa din 16 decembrie 2014 s-a obligat până la data de 20 ianuarie 2015 să restituie pe contul SRL „Trio Promgaz” datoria în sumă de 190 000,0 lei, cât și în numerar 3 193,60 euro, conform anexei nr. 1 din 12 decembrie 2014.

În opinia reprezentantului reclamantei recipisa întocmită de către Albert Burdujan la 16 decembrie 2014, prin prisma art. 210, alin. (1) și art. 567 din Codul civil corespunde formei scrise a actului juridic și reprezintă preluarea datoriei debitorului.

SRL „Trio Promgaz” a relatat că la data scadentă, Albert Burdujan nu și-a onorat obligațiunea asumată, prin recipisă, fiind pus în întârziere. Mai mult ca atât, nici nu a comunicat motivul neexecutării acesteia.

Astfel, în adresa pârâtului a fost expediată reclamația, prin care Albert Burdujan a fost informat despre existența datoriei și necesitatea de a o achita. Însă, pârâtul a ignorat această reclamație. Prin urmare, societatea reclamantă a întreprins toate măsurile pentru a informa pârâtul despre datoria existentă, încălcarea termenului de plată și necesitatea de a o achita, în scopul de a evita adresarea ulterioară în instanța de judecată și soluționarea cauzei pe calea extrajudiciară. Însă, pârâtul a ignorat aceste solicitări.

SRL „Trio Promgaz” a mai menționat că în temeiul art.700 alin.(1), din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) Albert Burdujan a recunoscut și a garantat personal datoria în sumă de 3 193,60 euro, întocmind recipisa la 16 decembrie 2015, raport care de fapt este prevăzut de art.634 și art.636 din Codul civil. Faptul că SRL „Kabion Medical” la 20 ianuarie 2015 a achitat datoria în mărime de 190 000 lei, Albert Burdujan și SRL „Kabion Medical” nu sunt eliberați de executarea obligațiilor asumate prin anexa nr.1 și de a restitui suma de 3 193,60 euro.

Cu referire la încasarea dobânzii de întârziere SRL „Trio Promgaz” a indicat că în temeiul art. 602 alin. (1), (2), 617 alin. (2) lit. a), 619 alin. (2) din Codul civil, Albert Burdujan se află în întârziere din 20 ianuarie 2015 pentru suma de 3 193,60 euro, urmând a fi încasată și dobânda de întârziere până la data de 03 octombrie 2017, ce constituie suma de 1 888,38 euro.

Astfel, în raport cu clauzele contractuale și normele legale, suma debitoare restantă la zi a lui Albert Burdujan față de SRL „Trio Promgaz” constituie 5 081,98 euro.

Prin hotărârea Judecătoria Edineț, sediul Briceni din 08 octombrie 2018 s-a admis cererea de chemare în judecată și s-a încasat de la Albert Burdujan în beneficiul SRL „Trio Promgaz” datoria în sumă de 3 193,6 euro, dobânda de întârziere în mărime de 1 888,38 euro și cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat în sumă de 3 120,84 lei. (f.d.153, 172-179)

La 05 decembrie 2018 Judecătoria Edineț, sediul Briceni a pronunțat hotărâre suplimentară, prin care a încasat de la Albert Burdujan în beneficiul SRL „Trio

Promgaz” cheltuielile de judecată suportate pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 4 500 lei. (f.d.169)

Instanța de fond a constatat că prin semnarea recipisei la data de 14 decembrie 2014 Albert Burdujan a preluat datoria de la SRL „Kabion Medical” față de SRL „Trio Promgaz”, asumându-și obligația de a restitui datoria până la 20 ianuarie 2015, acțiuni ce sunt încadrate la art. 567 și art. 568 din Codul civil. Argumentul lui Albert Burdujan precum că nu a încheiat cu SRL „Kabion Medical” nici un contract de preluare a datoriei, ori nu a fost prezentat nici un document contabil, iar recipisa reprezintă prin sine un contract de fidejusiune, a fost apreciat critic de instanța de fond, reținând că preluarea datoriei și forma preluării datoriei îmbracă o formă de cesiune de creanță, care este un contract prin care creditorul transmite dreptul său de creanță unei alte persoane terțe. La caz, prin semnarea recipisei a avut loc preluarea datoriei și nici de cum nu un contract de fidejusiune.

În acest context instanța de fond a concluzionat că prin semnarea recipisei Albert Burdujan a recunoscut datoria existentă în sumă de 3 193,6 euro, conform anexei nr.1. Prin urmare, pretenția cu privire la încasarea datoriei este întemeiată. Mai mult, recipisa nu a fost contestată de Albert Burdujan, prin depunerea acțiunii în instanța de judecată.

Referitor la pretenția cu privire la încasarea dobânzii de întârziere în legătură cu neexecutarea obligației de achitare a sumei de 3 193,6 euro, instanța de fond a reținut că prin prisma art. 619, alin. (1), este întemeiată, ori s-a constatat că la data scadentă Albert Burdujan nu a restituit suma împrumutată, ce constituie o obligație pecuniară.

Subsidiar admiterii pretenției cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere instanța de fond, prin prisma normelor de drept ce reglementează încasarea cheltuielilor de judecată, a dispus încasarea acestora de la partea care a pierdut procesul.

Curtea de Apel Bălți prin decizia din data de 28 mai 2019 a admis apelul declarat de către Albert Burdujan, reprezentat de avocatul Vasile Josan, a casat hotărârea Judecătorei Edineț, sediul Briceni din 08 octombrie 2018 și hotărârea suplimentară a Judecătorei Edineț, sediul Briceni din 05 decembrie 2018 cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată depusă de către SRL „Trio Promgaz”. (f.d. 3, 4-13, vol. II)

În susținerea soluției adoptate instanța de apel a reținut concluzia primei instanțe precum că prin recipisa din 16 decembrie 2014 Albert Burdujan a preluat datoria SRL „Kabion Medical” ca fiind pripită, or, Albert Burdujan s-a obligat față de SRL „Trio Promgaz” să execute obligația SRL „Kabion Medical”, respectiv devenind de fapt fidejutor la contractul de împrumut și anexa nr. 1.

Referitor la pretenția cu privire la încasarea datoriei în sumă de 3 193,6 euro, care este formată din diferența cursului valutar, dobânzii de întârziere/penalitate și cheltuieli de transport ce rezultă din anexa nr. 1 la contractul de împrumut, instanța de apel a reținut prin prisma art. 1152 alin.(1), (2) din Codul civil că fidejusiunea nu poate exceda datoria debitorului și nu poate fi făcută în condiții mai oneroase. Fidejusiunea care excede datoria debitorului sau care este făcută în condiții mai oneroase este valabilă în limitele obligației principale.

Analizând contractele de împrumut încheiate între SRL „Trio Promgaz” și SRL „Kabion Medical”, instanța de apel a constatat că părțile contractului de împrumut SRL

„Trio Promgaz” și SRL „Kabion Medical” au stabilit expres că dobânda contractuală este de 0%, prin urmare, împrumutătorul nefiind în drept să solicite fidejursorului achitarea unei oricare dobânzi contractuale.

De asemenea, instanța de apel a mai reținut că în speță nu sunt aplicabile prevederile art. 624 și art. 625 din Codul civil, ori clauza penală este o prevedere contractuală, la caz în contractul de împrumut părțile nu au prevăzut obligația de a achita penalitatea în cazul neexecutării obligației de către împrumutat, astfel SRL „Trio Promgaz” nu poate pretinde la încasarea penalității de la Albert Burdujan.

Referitor la încasarea diferenței de curs valutar la data transferului împrumutului, și a cheltuielilor de transport instanța de apel a reținut că acestea sunt neîntemeiate, ori potrivit contractului de împrumut SRL „Kabion Medical” s-a obligat să restituie împrumutul în aceeași sumă în lei moldovenești, iar careva cheltuieli de transport acesta nu prevede.

În aceste circumstanțe instanța de apel a reținut ca fiind neîntemeiată pretenția SRL „Trio Promgaz” cu privire la încasarea datoriei în sumă de 3 193,6 euro, dobânzii de întârziere în sumă de 1 888,38 euro, subsecvent nici încasarea cheltuielilor de judecată.

Împotriva deciziei instanței de apel, la data de 10 septembrie 2019 a depus recurs SRL „Trio Promgaz”, reprezentată de avocatul Eugeniu Bujoreanu, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond și încasarea cheltuielilor de judecată suportate în recurs. (f.d. 24-27, vol.II)

În motivarea recursului societatea recurentă a menționat că soluția dată în prezentul litigiu de către instanța de apel este una arbitrară, or, instanța de apel s-a expus în privința raționamentului încasării datoriei și dobânzii de întârziere în beneficiul SRL „Trio Promgaz”, fără a elucida toate aspectele.

În opinia reprezentantului recurentei instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe o apreciere arbitrară a probelor din dosar, încălcând în așa mod dreptul SRL „Trio Promgaz” la un proces echitabil. Or, în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat acțiunea posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Distinct de aceasta, se reține că în sensul art. 6 alin. (1) din CEDO, instanțele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care se întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale și să precizeze noțiunile ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii.

SRL „Trio Promgaz” a indicat că instanța de apel greșit a dat apreciere recipisei din 16 decembrie 2014 precum ca aceasta nu reprezintă o obligație financiară de restituire a datoriei, dar o obligație de fidejusiune, deși însuși din textul acesteia se desprinde clar că Albert Burdujan se obligă față de SRL „Trio Promgaz” să restituie o datorie.

La 11 noiembrie 2019 Albert Burdujan, reprezentat de avocatul Vasile Josan a depus referință la cererea de recurs înaintată de către SRL „Trio Promgaz”, prin care a solicitat respingerea acesteia ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 28 mai 2019, a fost publicată pe portalul național al instanțelor de judecată la 19 iulie 2019, expediată în adresa participanților la proces la 22 iulie 2019, recepționată de către societatea recurentă la data de 27 iulie 2019. (f.d. 17, vol.II)

În aceste circumstanțe recursul declarat de către SRL „Trio Promgaz”, reprezentată de avocatul Eugeniu Bujoreanu, la 10 septembrie 2019 se consideră a fi declarate în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, că recursul declarat de către SRL „Trio Promgaz”, reprezentată de avocatul Eugeniu Bujoreanu, este inadmisibil din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă, că SRL „Trio Promgaz”, reprezentată de avocatul Eugeniu Bujoreanu, a indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII al Codului de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recursuri nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către SRL „Trio Promgaz”, reprezentată de avocatul Eugeniu Bujoreanu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului societății recurente la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de societatea recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursurilor, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă SRL „Trio Promgaz”, reprezentată de avocatul Eugeniu Bujoreanu, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către SRL „Trio Promgaz”, reprezentată de avocatul Eugeniu Bujoreanu, inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (1¹) ale Codului de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Trio Promgaz”, reprezentată de avocatul Eugeniu Bujoreanu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas